

J. ROŠIN, hotel Kaktus u Supetru

fluidnim organskim oblicima i osjetljivim kromatskim skladovima, sintetizira različite postupke (bad painting, pattern painting, kleeovski pikotogrami), gradeći hermetički jezik individualnih znakova. Poslije raspršenih »kaligrafskih« kompozicija opredjeljuje se za konzistentnije oblike i grafički ističe središnje elemente u slici (*Dedal*, 1983; *Zemljovid*, 1987; *Anagram*, 1988). U posljednje vrijeme slika ludične asocijativne kompozicije (*Otvoreno nebo*, 1991; *Milano*, 1992) te ciklus *Trag ruke*, u kojemu oertava vlastitu ruku tvoreći gustu mrežu samostalnih obrisa. Samostalno je izlagao u Hvaru, Zagrebu, Zadru, Dubrovniku, Rijeci, Kopru i Le Touquetu.

LIT.: I. Zidić, Igor Rončević (katalog), Zagreb 1980. — M. Susovski, Igor Rončević (katalog), Zagreb 1984. — A. Medved, Pittura fresca—immagini della transavanguardia jugoslava, Koper 1985. — V. Maleković, Igor Rončević (katalog), Zagreb 1988. — A. Marčić, Igor Rončević (katalog), Zagreb 1992. — Z. Maković, Igor Rončević, Trag ruke (katalog), Zagreb 1994. R.

ROSANDIĆ, Toma, kipar (Split, 22. I. 1878 — 1. III. 1958). Učio klesarski zanat kod oca, usavršavao se u radionici P. Bilinića u Splitu (1900–03), potom u Rimu, Firenci i Veneciji (1903–05) te u Meštrovićevoj ateljeu u Beču (1908). Nakon I. svj. r. živio i radio u Beogradu, gdje je bio profesor na Umjetničkoj školi, jedan od osnivača i prvi rektor Akademije likovnih umjetnosti, član SANU od 1946. God. 1946–54, vodio je Majstorsku radionicu u Beogradu. Bio je član grupa »Medulić« i »Oblik«. Skulpture u mramoru *Ležeći ženski akt*, *Bolesna i Gđa Marchi* (sve iz 1906) pokazuju da se R. na početku kolebao između secesijsko-simboličnih odjeka i utjecaja akademskoga realizma. Na nekim ranim skulpturama (*Glava Turčina*, *Mladić*, obje iz 1910; *Mladost*, 1911) naglašena monumentalnost u modelaciji usko je vezana uz snažan Meštrovićev utjecaj. Usto je na nekim portretima (*Muzičar K. H.*, 1912; *Književnik O. S.*, 1913) vidljivo da dobro poznaje kiparstvo A. Rodina i duh ekspresionističke skulpture W. Lehmbruckea, pogotovo u djelima s duhovnom tematikom (*Ecce Homo* i *Glava Krista*, obje iz 1915. i *Asket*, 1916). *Mauzolej obitelji Petrinović* na groblju u Supetru na Braču počeo je raditi 1924, a posvetio mu je četiri godine rada, izrađivši sve sam: od idejnoga projekta, skulptura *Anđeo koji se moli*, *Raspeće* i *Polaganje u grob*, ulaznih vrata s reljefom *Borba dobra i zla* do ukrasnih elemenata.

Izradio je nekoliko fino stiliziranih reljefa u drvu (*Igra*, *Mladost*, *Ivan Krstitelj*, *Majčina tuga*, sve između 1916–20). Vlastitim lik. jezikom nakon 1925. prelazi na puno i snažno modeliranje, stvarajući bogate i oble forme, mišićava i napeta ljudska tijela (*Harfist*, 1929; *Bacač kamena*, 1931; *Umorni borac*, 1935). Na portretima mirnom glatkom fakturom i finim psihološkim nijansiranjem radi *Glavu žene* (1930), *Biskupa Uccellinija* (1933) i autoportrete — (nekoliko verzija: 1929, 1932, 1935).

Samostalno je izlagao u Rotterdamu i Beogradu, te na skupnim izložbama.

BIBL.: *Autobiografija*, Godišnjak SAN (Beograd), 1946, 53.

LIT.: A. Ujević, Rosandić, Zagreb 1920. — V. Brajević, Mauzolej porodice Petrinović u Supetru. Najnoviji i najveći rad vajara Rosandića, Novo doba, 1926, 199. — M. Kolarić, Toma Rosandić, Beograd 1959. — R. Anić, Toma Rosandić, Beograd 1963. — A. Adamec, Kiparsko stvaralaštvo u Hrvatskoj 1897–1918 (katalog), Zagreb 1978. R.

ROSELLI, Jacopo, tal. slikar (XV. st.). God. 1493. došao je iz Firence u Dubrovnik s namjerom da bude primljen u općinsku službu, ali ga je Vijeće umoljenih odbilo. Tada je otvorio radionicu u kojoj je primio kao pomoćnika dubrovačkoga slikara M. Vučetića, rodaka slikara B. Vlatkovića. Bavio se također drvorezbarstvom i kiparstvom, te je ukrašavao stanove dubrovačke vlastele; 1494. oslikao je dvije sobe i ukrasio duborezom dva »studija« dubrovačkoga vlastelina Mihovila Bunića. Nakon 1495. ne spominje se više u Dubrovniku. Nijedan njegov rad nije očuvan.

LIT.: Tadić, Građa, I. — V. Đurić, Dubrovačka slikarska škola, Beograd 1963.

K. Plj.

ROSENBERGER, Ivan Adam, kipar (? — Varaždin, 27. XII. 1758). God. 1719. postaje građaninom Varaždina, gdje je imao i svoju radionicu. Njegovo je djelo Sv. *Ivan Nepomuk* (oko 1716) za pil na kamenome mostu u Varaždinu. Pripisuju mu se i kipovi Majke Božje na početku nekadašnje Cintorske ulice (1728) i u niši kuće Klošmerl u Varaždinu (danas u lapidariju Gradskoga muzeja), te kipovi na gl. oltaru u kapeli Sv. Križa u Križu Podravskome (1744–48).

LIT.: I. Lentić-Kugli, Nekoliko podataka o varaždinskim kiparima 18. stoljeća, Vijesti MK, 1969, 4. — Horvat—Matejčić—Prijatelj, Barok. R. He.

ROŠIĆ, Milivoj, skupljač umjetnina (Škrlevo kraj Rijeke, 19. V. 1899 — Zagreb, 14. II. 1983). Bio je liječnik u Zagrebu. Skupljao predmete od metala, stakla, porculana, svjetovni i crkv. namještaj, sakralnu plastiku iz hrv. krajeva XVI–XVIII. st. te slike stranih majstora XVI–XIX. st. i hrv. slikara (V. Bukovac). Zbirka je prvi put popisana 1951. Sadržavala je oko 1300 predmeta, a u Registar pokretnih spomenika kulture upisana je 1972.

ROŠIN, Jerko, arhitekt (Split, 5. X. 1942). Diplomirao je na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1967 (V. Turina). Boravio je na stručnome usavršavanju u Francuskoj (1973). Od 1974. odgovorni je projektant u »Ar-projekt« u Splitu. U širokome rasponu projektantskih zadataka koje rješava istaknuto mjesto pripada turističkim građevinama, kojima primjenom primorskih građevnih elemenata daje naglašeno regionalno obilježje. Autor je projekata za hotele »Kaktus« u Supetru (1977) i »Pelegrin« u Brelima (1978), za rekonstrukciju i adaptaciju hotela »Maestral« u Brelima (1975. i 1979) i »Marjan« u Splitu (1988) te za niz turističkih i ugostiteljskih zgrada (barovi »Gloria« i »Caroca« u Splitu i »Arsenal« u Hvaru, Casino ACI u Splitu i Trogiru, kavana hotela »Amfora« i kavana »Pjaca« u Hvaru, plažni objekt Jakiruš u Brelima) i obiteljskih kuća (kuće Božiković u Svetom Martinu, 1987; Vuksan u Zadru, 1994, te Jakšić u Donjem Humcu na Braču, 1994). Među mnogim unutrašnjim uređenjima i adaptacijama izdvaja se »Teatrin na Prokurativama« u Splitu (1978) s koncertnom dvoranom i komornom scenom. Izveo je i više poslovnih zgrada (pošta u Kambelovcu) i industrijskih pogona (Blato na Cetini, Šestanovac, Drniš). — Bavi se grafičkim oblikovanjem (plakat) i projektiranjem namještaja. Objavio je više napisa o odnosu turističke izgradnje i urbanističkoga planiranja (*Turizam na području srednje Dalmacije*, 1971; *Arhitektura i turizam*, 1977).

LIT.: A. Pasinović, U jeziku krajolika, Start, 1977, 231. — Ista, Graditeljska baština kao sadnica suvremenosti, Arhitektura, 1977, 162–163. — D. Keckemet, Nove jadranske vizure, Vjesnik, 1. XII. 1980. — I. Maroević, Arhitektura sedamdesetih godina u Hrvatskoj, Arhitektura, 1981, 176–177. — D. Gudić, Svjetski »image« hotela Marjan, Nedjeljna Dalmacija, 1. XI. 1987. Ž. D.

ROTA, Martin → KOLUNIĆ-ROTA, MARTIN

ROTH-DANČ, Marika → DANČ-ROTH, MARIKA

ROTKVIĆ, Angela, oblikovateljica pejzaža (Virovitica, 9. V. 1919). Posvećuje se oblikovanju vrtova i parkova u Gradskom poglavarstvu Zagreba; od 1950. samostalno projektira i realizira mnogobrojne parkove te parkove uz škole, groblja, spomen-obilježja, među kojima se izdvajaju park u Vinkovcima (1951), uređenje glavnog šetališta u Sisku (1953), središnji trg u Virovitici (1957), rekreacijski parkovi uz hotelski kompleks »Borik« u Zadru (1959–79), park uz vilu »Zagorje« (1964, sa S. Seissel). Prve nagrade osvaja na natjecanjima za uređenje tvrđave »Stari grad« u Sisku (1953, sa S. Gvozdanović), stambena naselja u Petrovaradinu (1953, s B. Milićem), spomenički kompleks u Kamenskom (1964, V. Babićem, J. i S. Seissel), Spomen-dom u Splitu (1972, sa Ž. Vincekom). R.

ROVINJ, grad na Z obali Istre. Spominju ga kasnoant. izvori (*Ruigno*, *Ruginio*, *Revingo*). — Stara gradska jezgra smještena je na uzvisini stožasta oblika koja je nekada bila otok odvojen od kopna kanalom. Karakteristična se gradska struktura razvijala kroz sr. vijek na gradinskoj, odn. kasnoantičko-ranosrednjovj. osnovi. Raster srednjovj. grada očuvan

ROVINJ, bakrorez N. Bonifacija u djelu *Viaggio da Venetia a Constantinopoli* G. Rosacia (Venecija 1606). Zagreb, Nacionalna i sveučilišna biblioteka

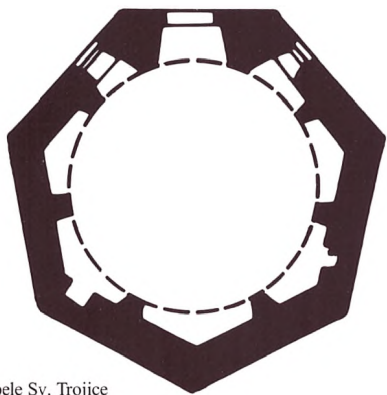

ROVINJ

ROVINJ, unutrašnjost crkve Sv. Eufemije

je u sustavu komunikacija koji se razvija od najvećega trga na samom ist. podnožju naselja i lepezasto širi mrežom ulica do vrha brežuljka. Potez gradskih zidina može se pratiti u J dijelu naselja (pretpostavljeni ostaci zidina iz XII. st.). Prema kopnu je uz kanal podignut još jedan usporedni zid ojačan trima kulama četverokutne osnove. Ispod srednje kule bila su glavna gradska vrata zvana Porton del Ponte po drvenome mostu koji je vodio preko kanala (kameni je most bio sagrađen 1543, a barokni Balbijeve

ROVINJ, tlocrt kapele Sv. Trojice

luk zamjenjuje gradska vrata 1680). Potkraj XVII. st. grad se proširuje izvan zidina na rub otoka, a poč. XVIII. st. urbanizira se i susjedni brežuljak na kopnu; zatrpavanjem kanala 1763. povezan je stari grad s novim dijelom na kopnu. U starijem je dijelu grada očuvano više kuća s gotičkim arhit. detaljima i nekoliko renesansnih i baroknih palača.

Od kasnoant. crkve Sv. Jurja koja se nalazila na vrhu utvrđena naselja očuvan je mramorni pregradni pilastar ukrašen viticom (crkvi je pripadao i

veliki nedovršeni kameni sarkofag iz II–III. st., sada u crkvi Sv. Eufemije); sred. X. st. podignuta je veća trobrodna i troapsidna crkva (očuvan pilastar s pletrom). O postojanju drugih crkava svjedoče ulomci crkv. opreme (kapitel iz VI. st.; pleterna plastika iz crkve Sv. Petra koja se nalazila izvan zidina prema kopnu). — Podalje od srednjovj. jezgre, na kopnu, nalazi se romanička kapela Sv. Trojice sedmerokutne osnove s kupolom; na prozoru je na tranzeni isklesano »Raspeće« sa Sv. Marijom, Petrom i dvojicom apostola. Srednjovj. crkva Sv. Andrije nalazi se na → Crvenom otoku, a SI od Rovinja su ruševine centralne troapsidne crkve Sv. Tome (najstariji sloj iz VI. st.).

Tijekom XVII. i XVIII. st. nastao je na vrhu Rovinja monumentalni barokni crkv. kompleks na mjestu gdje su prethodno porušene crkve Sv. Jurja, Sv. Uršule i Sv. Mihovila. God. 1654–80. podignut je zvonik (arh. A. Manopola; na vrhu je 1758. postavljen bakreni kip Sv. Eufemije, djelo Vicenza i Bista Vollandija), a 1724–36. gradi se velika crkva Sv. Eufemije po projektu G. Dozzija (projekt obloge bočnoga pročelja izradio je S. Battistella, a gl. je pročelje dovršeno tek 1883). Crkva čuva kvalitetan gotički kip Sv. Eufemije (XV. st.) i ima bogatu baroknu opremu: štukature je izradio 1750. G. Lattuga, oltari su djelo G. Laureata (glavni oltar, oltar Sv. Eufemije i Sv. Sakramenta iz 1741) i G. Mattiussija (oltari Sv. Petra i Sv. Franje iz 1779), kipove na oltarima radili su Alvise i Ambrogio Tagliapietra, klupe u brodu i koru djelo su G. Besenghija Napolachija, oltarna slika Sv. Mihovila pripisana je slikaru J. Marieschiju (XVIII. st.), a pala Sv. Franje djelo je G. B. Mengardija (1779); veliki srebrni antependij, rad A. Scarabella d'Estea, odličan je primjer venec. baroknoga zlatarstva; kretske-venecijanskoj tradiciji pripada ikona Sv. Ivana Krstitelja E. Zanutarja.

Franjevački samostan s crkvom podignut je 1702–10. na kopnu; u njemu je smještena manja zbirka (crkv. ruho, ikone, slike i skulpture XVIII–XIX. st.).

Zavičajni muzej Rovinja ima vrijednu zbirku slika iz razdoblja XVI–XVIII. st. i zbirku suvremene umjetnosti. — Umjetnici koji žive i djeluju u Rovinju priređuju svakoga ljeta slikovitu jednodnevnu izložbu na otvorenome u ulici Grizija.

LIT.: B. Benussi, Storia documentata di Rovigno, Trieste 1888. — A. Šonje, Starokršćanski sarkofazi u Istri, Rad JAZU, 1978, 381. str. 146. — B. Marušić, Contributti alla conoscenza

ROVINJ, rimska vrata

della scultura altomedievale in Istria, Atti — Centro di ricerche storiche Rovigno, 1980 — 81, 11, str. 65, 79 — 80. — *A. Šonje*, Crkvena arhitektura zapadne Istre, Zagreb — Pazin 1982, str. 51, 136. — *V. Ekl*, Gotičko kiparstvo u Istri, Zagreb 1982, str. 49, 146. — *Horvat* — *Matejčić* — *Prijatelj*, Barok. — *B. Tadić*, Rovinj — razvoj naselja, Zagreb 1982. — *R. Ubaldini*, Note sul sarcofago di Santa Eufemia a Rovigno, Atti e memorie SIASP, 1985, str. 65 — 73. — *A. Rubbi*, Rovinj — urbanitet grada i okolnih naselja, Rovinj 1993. Br. Ma.

ROŽAT, naselje na S obali Rijeke dubrovačke. Prvi se put spominje 1285, a sam lok. već 1123, kada je Sabin Gundulić darovao benediktincima iz Monte Cassina crkvu Sv. Marije s namjerom da se kraj nje podigne i samostan. To je jedan od rijetkih samostana osnutak kojega potvrđuju isprave, dok se crkva Sv. Marije u Rožatu spominje i u popisu benediktinskih posjeda na vratnicama crkve Sv. Benedikta u Monte Cassinu. Od benediktinskoga samostana (napušten 1295) i od crkve očuvani su samo fragmenti, među kojima i jedan ranosrednjovj. kapitel. Crkva Sv. Marije na brežuljku poviše naselja obnovljena je nakon potresa 1667. Uz obalu je franjevački samostan s crkvom Pohođenja Bl. Dj. Marije, osn. 1393. Današnji je samostan podignut krajem XVI. st. (na mjestu starijega iz poč. XV. st.) i djelomično obnovljen nakon potresa 1667. Ponovno je oštećen u potresu 1979, a prigodom sanacije rekonstruirano je stanje iz XVI. st. — Naselje je teško nastradalo u ratu protiv Hrvatske 1991/92.

LIT.: *F. Jurić*, Franjevački samostan u Rijeci dubrovačkoj, Zagreb 1916. — *I. Ostojić*, Benediktinci u Hrvatskoj, II, Split 1964. — *J. Lučić*, Prošlost dubrovačke Astarje, Dubrovnik 1970. — *A. Badurina*, Franjevački samostan u Rijeci dubrovačkoj, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1984 — 85, 10 — 11. — Zlatno doba Dubrovnika — XV. i XVI. stoljeće (katalog), Zagreb 1987. N. Gru.

ROŽIĆ, Ante, arhitekt (Begnište kraj Kavadaraca, Makedonija, 20. V. 1934). Diplomirao je na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1959. Od 1960. djeluje neprekidno u Makarskoj, gdje je voditelj poslovne jedinice zagrebačkoga »Investprojekta«. Posvetio se uglavnom izradbi društvenih i turističkih projekata u kojima uspijeva na osobit način povezati elemente primorskoga graditeljstva i suvremenoga arhitektonskog izraza. Njegova se arhitektura odlikuje upotrebom prirodnih materijala (kamen, crijep), živom raščlanjenošću volumena i određenom poetizacijom koju ostvaruje prozračnom igrom svjetla i detalja zelenila. Većinu je svojih projekata izveo na području Makarskoga primorja. Projektirao je hotele »Maestral« (1965, s J. de Lucom i M. Salajem) i »Beruliu« (1971) u Brelima, »Neptun« (1969) i »Algu« (1976) u Tučepima, »Biokovo« (1979) i »Meteor« (1985) u Makarskoj te »Goričinu« u Kuparima (1980), Turistički centar (1970) i plažni restoran (1981) u Brelima; plažni objekt u Podgori (1986); te poštu (1977), Dom zdravlja (1978), Institut »Planina i more« (1978) u Makarskoj kao i apartmansko naselje u Tučepima (1985). Autor je projekta za adaptaciju hotela »Grand« u Kuparima (1979). Sudjelovao je na više arhitektonskih natjecaja (Dom JNA, 1979, I. nagrada, i hotel »Bellevue«, 1985, II. nagrada, u Splitu), radio na urbanističkim planovima makarskoga područja, bavio se unutrašnjim uređenjem.

LIT.: *V. Maleković*, Dva turistička kompleksa Ante Rožića, ČIP, 1971, 5. — *Ž. Domljan*, Arhitektura na 5. zagrebačkom salonu, ŽU, 1971, 14. — *D. Kečkemet*, Ambijentalna arhitektura Ante Rožića, ibid., 1972, 18. — *Ž. Čorak*, Stil i karakter suvremenih zahvata u jadranski prostor, ŽU, 1973, 19 — 20. — *D. Kečkemet*, Uloga tradicije u suvremenoj arhitekturi, ibid., 1976, 24 — 25. — *J. Maroević*, Arhitektura sedamdesetih godina u Hrvatskoj, Arhitektura, 1981, 176 — 177. — Arhitektura u Hrvatskoj 1945 — 1985, ibid., 1986, 196 — 199. Ž. D.

RUBBI, Antonio, arhitekt i kipar (Pula, 10. XI. 1955). Diplomirao arhitekturu na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1979 (N. Šegvić). Od 1980. u Upravi za prostorno planiranje i graditeljstvo u Rovinju bavi se zaštitom i revitalizacijom pov. jezgre, te izrađuje prostorni plan općine Rovinja (1987) i prostornu studiju staroga grada Rovinja (1991). God. 1992. osniva vlastiti atelje »Habitat«. Važnija izvedena djela su mu: uređenje gimnazije (1989), obnova zgrada na Obali A. Rismondo (1990), sanacija zgrade u Ul. Cronache 2 (1991) u Rovinju. — U njegovoj skulpturi prevladavaju poetski stilizirani figuradni elementi (*Sjedeći akt*, 1982; *Djevojčica s narom*, 1985 — postavljene su u Rovinju). Samostalno izlagao u Puli, Zagrebu, Rovinju, Rijeci i Trstu. — Sa skupinom arhitekata (Slavko Batelić, Branko Orbančić, Bruno Poropat) 1990. osniva »Grupu 90«, koja se zalaže za očuvanje arhitektonskoga naslijeđa Istre. — Objavljuje prikaze o istarskoj arhitekturi, urbanizmu, slikarstvu i kiparstvu u »Glasu Istre« (1993 — 95).

BIBL.: *O prostornoj cjelini Istre*, Istra, 1985, 7 — 8; *O Rovinju za Rovinj*, ČIP, 1985, 7; *Nepoznata prošlost rovinjskih prizemlja*, Arhitektura, 1988, 204 — 297; *Secesija u Puli*, ČIP, 1989, 4; *Pulska arhitektura tridesetih*, ibid., 1989, 5; *Stambena arhitektura u Puli od početka stoljeća do danas*, Arhitektura, 1989 — 1991, 208 — 210; *Moderna istarska arhitektura između dva rata*, Sinteza (Ljubljana), 1991, 87 — 90; *Moderno kiparstvo u Istri između dva rata*, ibid., 1993 — 94, 95 — 100; *Rovinj, urbanitet grada i okolnih naselja*, Rovinj 1993; *Pula, tri tisuće godina urbaniteta*, Zagreb 1995; *Moderna arhitektura u Istri*, Zagreb 1995.

A. ROŽIĆ, Dom zdravlja u Makarskoj

LIT.: *S. Moles*, Antonio Rubbi (katalog), Rijeka — Trst 1985. — *Z. Sila*, Rubbi, Rovinj 1990. — *Isti*, Vidna čistost Rubbijevih kipova, Likovne besede (Ljubljana), 1992, 23 — 24. J. M. M.

RUBINIĆ, Giovanni, arhitekt (Lovran, 1876 — Rijeka, 3. V. 1945). Diplomirao je na budimpeštanskoj Politehnici 1900. Od 1902. radi u Rijeci kao arhitekt i slobodni poduzetnik. Projektant je mnogih sada srušenih športskih građevina (Nautičarski klub na Dugome molu), javnih i privatnih zgrada izvedenih u stilu umjerene secesije.

LIT.: *J. Lozzi-Barković*, Secesija u stambenom graditeljstvu Rijeke, u zborniku: Sveti Vid, Rijeka 1995.

RUDIČIĆ, Dujam (Dujam Splićanin), kipar i klesar (Split, XVI. st.). Sa splitskim kamenarom I. Vitičićem sklapa 1529. i 1534. ugovor za dovršenje i obnovu crkve Sv. Marije u Zadru. Njihov su rad vijenci, pilastri, kapiteli i dr. na pročelju crkve, a vjerojatno i bočni portal s natpisom što spominje naručiteljicu Donatu. U Dubrovniku je radio s kamenarom L. Maravićem na dovršavanju triju arkadnih niša s ukrasnim lišćem cvjetne gotike u dominikanskoj crkvi. Prema nacrtima mlet. graditelja G. G. Sammicelija isklesao je 1540. renesansna vrata tvrđave Sv. Nikole u Šibeniku. S majstorom N. Karličem sudjeluje 1541 — 42. na gradnji katedrale u Hvaru. God. 1545. udružio se s graditeljem Feliksom Cataneom iz Ancone, klešući prema njegovim nacrtima arhit. dijelove za mnogobrojne dubrovačke zgrade.

LIT.: *C. Fisković*, Zadarska renesansna crkva Sv. Marije, Prilozi — Dalmacija, 1956, str. 114. — *Isti*, Hvarska katedrala, Split 1976, str. 21, 41, 79, 97, 98. — *Isti*, Korčulanski majstori XVI. st. u Apuliji, Anali — Dubrovnik, 1976, 13 — 14, str. 23 — 25. — *I. Petricoli*, Tragom srednjovjekovnih umjetnika, Zagreb 1983, str. 167 — 168. D. Kt.

RUDINA, ostaci benediktinske opatije Sv. Mihovila SZ od Požege. Podignuta na mjestu prapov. gradinskoga naselja koje je bilo nastanjeno i u rim. doba. Opatija se spominje od 1210; napuštena je 1537. Otkriveni su temelji samostana i crkve; crkva je bila trobrodna romanička bazilika s tri polukružne apsidge i zvonikom na zap. fasadi. Potkrovní vijenac apsida bio je ukrašen skulpturalno obrađenim konzolama (pronadni 20-ak komoda), koje se ubrajaju u najvredniju romaničku plastiku u kontinentalnoj Hrvatskoj. Odlikuju se rustičnom ekspresivnošću i maštovitim variranjem prikaza ljudskoga lica, a pojavljuju se i cjeloviti likovi. Reljef križa u peteroprutom pleteru vjerojatno je služio kao zaglavni kamen portala. Crkva je bila ukrašena romaničkim i gotičkim freskama; na zidu sakristije očuvan je dio gotičke freske, a osobito se ističe prikaz Kristova tijela (*Ecce Homo*). Tri samostanska krila s kapitulom i kapelom oko središnjega klaustra, usred kojega je bunar, dozidani su S do crkve vjerojatno u XIII. st. (kapitel klaustra), kada su podignute i dogradnje uz juž. i sjev. stranu crkve. U polukružnoj apsidi juž. dogradnje bila je redovnička grobnica i gotički oltar. Opatija je bila opasana zidom s polukružnim kulama. Četrdesetak metara Z od samostanske bazilike otkriveni su temelji ranoromaničke crkvice s polukružnom apsidadom. — Arheol. nalazi s Rudine čuvaju se uglavnom u Muzeju Požeške kotline u Požegi.

LIT.: *Gj. Szabo*, Tri benediktinske opatije u županiji požeškoj, VjHAD, 1906 — 07, str. 208 — 09. — *J. Kempf*, Posljednji ostaci sredovječne opatije Rudina, ibid., 1907, str. 245 — 246. — *Gj. Szabo*, SG. — *A. Mohorovićić*, Problem razvoja romaničke arhitekture na tlu Hrvatske razmatran s osvrtnom na ruševni kompleks Rudina u Slavoniji, Ljetopis JAZU, 1960, 64, str. 417 — 431. —